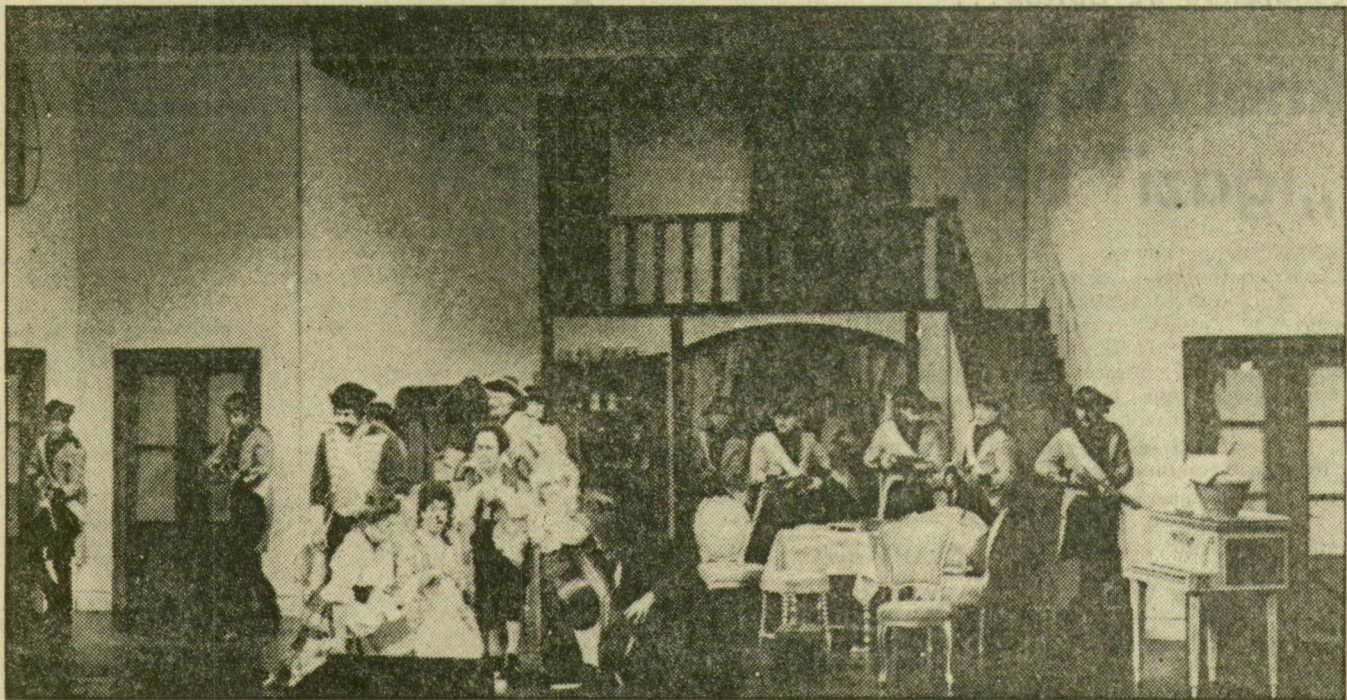

Nagy László felvétele

Premier holnap este!

Tudósítás Sevillából

A díszlet inkább csak afféle illusztráció, jelzés: Sevillában vagyunk. Véletlenül éppen azon a kis téren, ahol Bartolo doktor háza áll. Az ifjú és gyönyörű Rosinára fogát fenő gyámatyából kettő is jelen van a színházi próbán. Miközben az egyik (Altörjay Tamás) a színpadon ármánykodik, addig a másik, Gregor József a nézőtérben ezt súgja a fülembe:

— Majd ne lepődjön meg, ha az előadáson az egyik kapu fölött lógó cégéren a Postabank reklámját látja. Kapunk ugyanis e cégtől támogatást.

Úgy tűnik, a szerenádok korából többször is ki-kikacsint ez az előadás. Almaviva gróf (Derecskey Zsolt) például — ha jól láttam — egy Szeged térképet hajtogat szét az egyik jelenetben, hogy megjelje rajta Sevilla egyik utcáját. Az éjjeli őrárat vezetője pedig úgy éri tetten a szabálysértőt, s úgy fúj bele nem létező fűtőlő-jébe, akár egy originál mai rendőr főtörzsőrmester. Persze, a jó öreg

Rossini nem haragudna

ezekért a gegekért, s talán azért sem, hogy az egyik szereposztásban az éltes korú gyámatyát alakító énekes csupán a harmincas éveit tápossa.

— Mennyire örege az Bartolo? — kérdezem Gregor Józseftől.

— Egyáltalán nem annyira, hogy teljesen veszély-

telen legyen. Ez egy ötvenes koma, s nem egy vén trotyli! Jőmagam huszonöt évig énekeltem Basiliót ebben a műben, nemrég váltottam át Bartolóra. Amerikába hívtak meg erre a szerepre először, s most itthon is ezt a figurát alakítom.

Közben Vághelyi Gábor érkezik a nézőtérre.

— Börzasztó, hogy mennyire nincs hangom, tisztánátha vagyok! — panaszkolja Gregornak.

— Csak rám ne ragaszd! Pálinkával és erős paprikával kezeld a torkodat, és ne énekelj a próbákon, csak tárogj, vagy markirozz — tanácsolja „Bartolo doktor”. A fiatalabb kolléga a tanácsot megfogadja, végigmókázza a próbát. (Igen jól szórakozom, és eszembe jut, Vághelyi tizenöt évvel ezelőtti „másik” Figarója. Mikor Mozart mester operájában „házasodott”, s jókat bolondozott a Cerubín szerepében debütáló Vámosy Évával.)

— Mit gondol, emlékszik még magára a szegedi közönség? — kérdezem tőle, mikor szusszanásnyi időre mellém ül.

— Nem hiszem. Igaz, hét évig voltam Szegeden, nekem ez volt a főiskola. Most értem el abba a korbba, hogy végre a saját szerepkörömben, lírai, játékos, bariton szerepeket énekelhetek.

Másodállásban vagyok itt

a pesti opera tagjaként, s közben még Pécsre is átjárom. Örülök ennek a meghívásnak. Tíz előadásra szerződtem Szegedre, a Figaró után a Così fan tutte Guglielmóját és a Bohémélet Marceljét alakítom.

Függöny le. „Most szünjünk!” — mondja Félix László rendező, s megbeszélésre hívja össze a stábot a színpadra. A szünetben szakított arra is, hogy Kocsár Balázssal, a karnaggal néhány szót váltson. Fél fülle hallom, nem tetszik a rendezőnek Almaviva grófi öltöztetése. (Igaza van, úgy néz ki benne a törekeny Derecskey, mint Petőfi Sándor. A próba végére kap is egy másik jelmezt, ez már jóval szerencsésebb.) A második felvonás próbájába egyébként drámai pillanatok is vegyülnek. A kergetőzési jelenet Félix Lászlónak nagyon nem tetszik, s ezt igen egyértelműen adja tudomására a művészeknek. (Altörjay pontatlan, Vajda Juli is későn érkezik a tollseprével). Az ismétlés után kicsit enyhül a jeges hangulat.

— Aranyat érne, Zsolt, ha levinnéd a szemüveged a csókolózáshoz! — hangzik a

rendezői instrukció, majd később a borotválkozási jelenetnél ilyen biztatást kapnak a szerelmek:

esetek egymásnak, gyerekek!

Közben Szonda Évának majdnem a fejére zuhan az előfüggöny. Sebj, — mondja —, ha agyonüt, egy Rosinával kevesebb lesz! Van még kettő! (Vámosy Éva és Szilágyi Erzsébet.) Kár lenne Szonda Éváért, oly szépen éneklé végig a próbát, mintha a premieren lenne! Kővári Csaba egyik jelenetében hanyag eleganciával dobja kalapját a sarokban álldogáló csontváz koponyájára, (utóbbit Csillik professzor úrtól kapták kölcsön az operisták a klinikáról), később Basilio „halálszínű” mélyeket énekel az eléje tartott tükörnek. „Mily szép most minden” — éneklé a suttyomban megkötött esküvő után a boldog férj. (Majd hasához kap, szegény Derecskey ugyanis a próba elejé óta vakbélgyanús görcsökről panaszkodik). De sebj, „A szerelemnek semmi sem állja útját” — éneklé a végén Figaró, akiből Vághelyi Gábor olyan fiatal, életteli figurát csinál, hogy az ember szinte sajnálja, hogy neki ebben a darabban nem jut leány! (Pedig milyen jól össze lehetne boronálni például a csók nélkül elhervadó nevelőnővel!)

Pacsika Emilia

A költő életéből

Aznap nem ivott sokat, ám ahhoz épp eleget, hogy asszonya azonnal megérezze sűrű bajuszán a vörösbőr fanyar és nehéz illatát. Az asszonynak rossz kedve volt, aznap becsapták a hentesnél, egy férfi feldöntötte az utcán, hazafelé menet leszólitották, s ott-hon, ahogy vette le a cipőjét, megint kiszakadt a harisnya. Így aztán minden mérgét az éppen hazatérő és gyanútlan férjére zúdította. Az meg csak hallgatott, türt szótlanul, végül csak felcsattant. Szó szót követett, kiabálásukat hallották a szomszédok, az egész utca. Bizony, nem volt felemelő vita, az ingerültség könnyedén lerombolja a nehezen megszerzett méltóságot. Rád áldoztam a fiatalágom, szép éveim, megcsalsz, nem szeretsz, becsapsz, kicsinyes vagy, te meg kövér és izzadós, nem foglalkozol velem, te nem foglalkozol velem... és a többi.

Zaklatottan feküdtek le, aztán a férfi, úgy éjjeltájt, mégis csak felkelt, s az éjszakai csillagmíriádra nyíló ablaknál, egy kislámpa fényének aranyburája alatt megírta azt a bonyolult ritmizálást, bár gyönyörű versét, amelynek jelentőségét az uralkodó rezsim kultúrpolitikája — a költő ellenzéki személye miatt — igyekezett elhallgatni, a következő meg egyenesen emberellenesnek minősítette, mignem a harmadik rezsim, felismerve, hogy a költemény valóságos csoda, minden iskolában kötelező tananyaggá tette, így aztán az elkövetkezendő évek ugyanazon napjainak ugyanazon óráiban ezer és ezer irodalomtanár ecsetelte diákjainak a szerelem szépségét és nagyszerűségét — a költő e gyönyörű verse kapcsán.

Dal.

A Trabant jellemvonásai

Svédasztal-beszélgetés

A közelmúltban 40 fős, diákokból és tanárokból álló svéd csoport vendégszerekedett a Radnóti Miklós Gimnázium meghívására Szegeden. A mindennapi program után családoknál tértek nyugovóra a vendégek. Avesta város Domarhags nevű iskolájából érkezett tanárok (Britt-Marie Lövgren hittanár, Michael Williams francia-angol tanár, Hanne Ivarsson német-angol tanár) éppen egy énekóráról jöttek mikor is Anders Svensson, az iskola igazgatóját kerdeztük a friss elményekről.

— Ötödikesek nagyon jó hangulatú énekóráján vetünk részt. Pillanatok alatt érezni lehetett, hogy a gyerekek elég „mélyen” ismerik a dalokat. Az órán nem voltak üresjáratok.

— Ittlétük során milyen tapasztalatokat szereztek, melyeket esetleg otthon is alkalmaznának?

— 14-15 éves gyerekek németórán sokat mesélünk Svédországról. Kérdéseikből számunkra az derült ki, hogy ezt a korosztályt nagyon érdekli a politika. Szép dolog az, hogy egy kis országból ekkora figyelemmel kísérik a világ alakulását. Ezt mindenképpen elmondjuk otthon. A mélyebb tapasztalatok begyűjtéséhez kevés volt az időnk. Azonban van még egy fontos momentum az itteni oktatásban, amit szeretnénk otthon is meghonosítani. Nevezetesen a speciális képzések, a külön kurzusok, amelyek az egyes tantárgyakkal elmélyültebben foglalkoznak.

— Miért fontos önöknek, hogy pont egy kelet-európai ország városával tartsanak szakmai kapcsolatot?

— A mi iskolarendszerünk kilencosztályos, és már hagyományra vált, hogy a végzősök ellátogatnak egy külföldi országba, ahol a látottakkal kiegészítik tanulmányukat. Magyarországra, pontosabban Szegedre egy bizonyos Katona Csaba nevű fiú által kerültünk, aki nálunk, Avestában tanult. Hogy miért pont kelet-európai országra választottuk ki a diákokat? Azért, mert a diákoknak, akiket a diákcseréről, és azt is tervezzük, hogy esetleg szegedi és avestai családok között csereutakat hozunk létre. Mindezen kapcsolatok lényege, hogy megismerjük egymás kultúráját, hogy megtudjuk, nincs bennünk ellenséges szándék, inkább szeretet. Talán ezeken az apróságokon múlik a világ béke.

— Azt mondták, kevés időt töltöttek itt ahhoz, hogy országunkról teljes képet kapjanak. Lesz-e folytatás?

— A Radnóti Miklós Gimnáziummal szoros kapcsolatban vagyunk, így további folytatást remélünk '91-ben is a diákcseréről, és azt is tervezzük, hogy esetleg szegedi és avestai családok között csereutakat hozunk létre. Mindezen kapcsolatok lényege, hogy megismerjük egymás kultúráját, hogy megtudjuk, nincs bennünk ellenséges szándék, inkább szeretet. Talán ezeken az apróságokon múlik a világ béke.

P. Sz.

Új film

Testőrbőrben, avagy: a szép szemtanú

Rendezte: Ridley Scott.

Főszereplők: Tom Berenger, Mimi Rogers.

Mint tudjuk, vagy legalábbis sejtjük, az élet szépsége kifürkészhetetlenségében van. Fürkészhetünk bármennyig, a jövő benne marad a varázsgömbben. A filmekben ez úgy néz ki, hogy nem tudni, kit, mikor lőnek le, pusztán a sejtési mechanizmus adhat néhány tippet; vagy azt sem tudni, ki, mikor lesz szerelmes. És ha ráadásul e kettőt egyszerre kell fűrészelnünk, hát bizony elég „kócosak” leszünk. A Testőrbőr című film erre jó példa, ebből a szempontból műalkotás. Megszoktuk, hogy egy amerikai zsarunak humora meg pisztolya van, de hogy szíve szerelemre lobbanjon, ez a legkevésbé egyengeti a pályafutását. Mert egy ilyen zsarura nőies ügyet rábízni kész öngyilkosság.

A film házibulísnál sokkal inkább, melyek alapján közérzetünk a derűlátás felé indul. De félúton megreked, mert egy Night Club volt társ tulajdonosa pengét ránt, s először egy festmény vásznát hasítja ketté dühében, majd pedig volt társába döfi, nyakba, s gyomorba; az érzéketlenség kedvéért. Mindennek egy rendkívül szép és szőke hölgy a szemtanúja, ki sikoltva rohan a lift-hez, éppen csak megmenekül. Ezek után a szép szemtanú természetesen életveszélybe kerül, így a rendőrség egy újoncot állít mellé testőrnek. A jó képű, érzelmekben és humorban bővelkedő férfi kimondottan szerelmi házasságban él, fiacskájuk pedig a gördeszkáit széthagyó, angyali ördögfióka. A testőr éjjeli műszakban dolgozik, akár a gyilkos. Szinte törvényszerű, ha egy férfi és egy nő egymásra utalva és szimpátiával fűszerezve egy kis időt együtt tölt, mit tegyenek?, hát egymásba szeretnek.

A testőr felesége rájön a családságra, s a testőrt választásra kényszeríti. Eközben persze a gyilkos is munkálkodik, hogy jobb belátásra bírja a szép szemtanút, aki egyszerre retteg is, meg szerelmes is. A helyzet megoldását a vetítővászonra bíznám...

A film előterében inkább a szerelmi csata áll, sokszor feledhetjük is a póruljárt Night Club-tulajdonost. Néha még meg is kérdezhetjük magunktól, hogy mit akar ez a rossz arcú manusz-ebben a fekete autóban. És akkor fejünkhez kaphatunk: ja, ez a gyilkos. Egyébként tényleg visszataszító a gyilkos ábrázata, persze, szegényke örült is egy kicsit, ami ugyan nem menti fel gaztette alól. Sőt látványára azt is gondolhatjuk, hogy egy ilyen rémitő arcú manusz ne porosz-káljon az utcán, inkább adja föl magát a legközelebbi rendőrsőrn.

Szerintem egy jó filmet sokan megnéznének már.

Podmaniczky Szilárd